

Raderingspolitikkur við lít

Tinghúsvegurin man vera tann mest happa gotan í Havnar býi í nýggjari tíð. Henda gota, sum varð gjørd fyrri góðum 100 árum síðani, sum umtann fyrsta skipaða bústaðarbyggingin í Havnar býi.

I mong ár eitt satt prýði fyrri okkara høvudsstað, men eitt prýði, sum tað sær út, sum um tað ræður um sum mest at drepa.

Ein av peningastovnum vil nú so illa remba sær; rammurnar fyrri virksemi teirra eru ov tringar, sum tað væl eitur. Í hesum føri okkara góði gamli sparikassi, sum beinleiðis orsøkin til at býarstýrið aftur fær høvi til at visa sína trongd til at forkoma tí, sum ber brá av eini farnari tíð.

Gamli Tinghúsvegurin hevur enn ein part av sínum gamla stili, men fyrsta dagin verður hetta søga.

Tí býarstýrið hevur givið Sparikassanum jättan til at javna út tvey av teimum eftirverandi upprunahúsum.

Tórshavnar býráð sigst, eftir tí sum Forngrípafelagið fer fram, at hava lagt nógv orku í at varðveita báðar bygningarnar sunnanfyri húsini hjá gamla Byrger (Knút Lambaa) — Heinesens hús og Sloans hús. Men tað er einki so víst sum tað, at einki er vunnin við bert at varðveita tvey hús av allari húsarøðini, sum í síni tíð stóð eystanfyri Tinghúsvegin.

Tí við sparikassabyggingini verður eingin heild eftir.

Tað, sum sermerkti Tinghúsvegin, er sostatt heilt farið fyrri skeyti. Tey djúpu sár, sum longu eru sett í hetta umhvørvið, verða bert uppaftur greffigari. Hóast tað møguliga fer at sannast, at nýggja Sparikassabyggingin verður ein »flottur bygningur«.

Men tað, sum kundi verið vert at tikið eitt sindur framaftur — nú býráðið hevur avgjørt at eftirlitla sparikassanum, er meira hetta sum kvinnumboðið Lisbeth Petersen færdi fram: »nú alt annað er lagt ís, hví so ikki halda fram við at sora« — øðrvísi er tað, sum stóð í Dimmalætting, ikki at skilja.

Harmiligt at vit hava fingið ein slíkan einstáttaðan fólkafloksanda í meirlutasamgonguni.

Men kaga vit eitt sindur aftur í árin, so var háttalagið øðrvísi og tað við lít, tá ein almennur stovnur bað um býráðsins loyvi til at taka niður tvey av teimum hálvniðurdotnu

húsum og byggja uppaftur onnur hús í sniði sum gamla byggingin.

Tá gjørdist leikur hvørki stuttur ella spakur, tá var alt gjørt sum gerast kundi fyrri at ørkymla.

So tykist staðan í dag at vátta til fulnar.

Tá lá Útvarpið framvið sum sviðin kattur.

Meðan Útvarpið í dag, sum øll tann borgarliga pressan, tviheldur um deyðatøgnina.

Og tí er øll orsök til at seta spurningin; um tað ikki er ein politisk hevdargærd, sum tá varð sett í verk, tí tann almenni stjórni á stovninum hevði skeiva partikortið!!

Ursliði: Telefonverkið fekk einki byggiloyvi.

Heinesens hús og Sloans hús skuldu varðveitast, hetta var fólkagagn, býarog, sum tað var um at gera at varðveita.

Nú hevur býráðið brúkt fleiri 100 túsund krónur til hesi hálvniðurdotnu og misrøktu hús — og hvat so?

Jú, nú skulu hesar »klenodir« setast í skýmaskot og tað við lít. Aftanfyri allar hinar maktfullu borgirnar við Tinghúsvegin. Og nú skulu vit av álvara verða vitni til, hvussu effektivt borgarligi meirlutin í býráðnum hevur sett tingini upp á pláss. Kosta hvat kosta vil.

Himnal og hav stóð mestum í einum, tá Telefonverkið á sinni søkti sær byggiloyvi hinumegin Tinghúsvegin og vildi byggja hús aftur í gomlu stili istaðin fyrri tvey bæði, sum nú skulu varðveitast, sum einasta, vert er at varðveita av tí farna.

Og nú er einki mark fyrri vælvind býráðsins, nú tað er ein peningastovnur, sum skal byggja — nú valdar tøg — deyðatøgn, tann kaldi friðurin tá gravkyrnar hava ynt sorginarverk sitt á Tinghúsvegunum í summar.

Í býráðnum, henda dagin, brúktu teir 5 korter til at tværta aftur og aftur, um ein fótbóltsdystur skuldi spælast í Gundadali uppundir ólav søku ella ikki.

Teir brúktu 3 minuttir til at lýsa deyðadómín yvir tann gamla Tinghúsvegin — yvir fyrstu skipaðu bústaðarbyggingina í Tórshavnar býi.

Hetta var tað, sum býráðið offraði uppá ta háttarlígu samtykt, teir gjørdur fyrri 5 árum síðani, tá tað ráddi um at knúsa Sölbjörn Jacobsen.

Triggjar minuttir til at útræðera ta fyrstu skipaðu bústaðarbyggingina, sum

Soleiðis sá Tinghúsvegurin út um alderskiftið. Mynd: Føroya Fornminissavn (snr. 4699/20)

Tórshavnar býur gjørdi fyrri meira enn 100 árum síðani.

Eitt vorðið sum eftirmæli, teir gomlu fingur frá býarfedrum okkara í 1985! Vóru tey 4 húsini, sum enn standa uppi — standandi sum sethús, varð tað eitt eftirmæli um teir, sum tá lögdu grundina undir ein skipaðan bý.

Nú hevur býráðið fullkomiliga gjørt til látnar alt friðingar- og varðveitingartosið um gamla Tinghúsvegin.

Og tey bæði »gomlu

húsini« verða nú væl krógvað í skýmaskotinum aftanfyri nýmótans bygningar, í skriggjandi kontrasti.

Tann effektivast hátturin at avfólka ein býarpart, í hesum føri miðbýin, er at bróta sethúsini niður og byggja kontorbygningar istaðin.

Hetta er tað, sum veruliga hendir í miðbýnum í dag.

Býráðið skal væl brúka 1 1/2 mill. krónur aftrat til at taka gamlar flisar upp í miðbýnum og leggja

nýggjar á aftur — fyrri ein stóran part innfluttar úr útlondum. Hetta verður offrað rundan um tær ymsu mammons borgirnar í miðbýnum.

Og nú fer helst tað sama at henda á Tinghúsvegunum. Tá Tinghúsvegurin er ruddaður fyrri sín uppruna. Tá alt, sum eitur sethús, her horvið av Tinghúsvegunum.

Hví útræðera tað síðsta av tí hugnakenda frá eldri tíð í miðbýnum.

Aðrar loysnir ella onnur loysn kundi saktans verið

funnin, sum væl hevði loyst málið fyrri Sparikassan og til stórra gagn fyrri býin.

Snøgt hevur býráðið lagt seg eftir at fjala tað, sum eyðkenni er fyrri færoyskt byggisnið.

Í so máta hevur raderingspolitikkurin eydnast.

J. Lindenskov

Sparikassin kann byggja við Tinghúsvegin

Tórshavnar býráð hevur givið Føroya Sparikassa loyvi at byggja við Tinghúsvegin í Havn.

Sparikassin hevur keypt stykkið og húsini, sum Knud Lambaa átti. Átlanin er at taka húsini niður og í staðin byggja ein skrivstovubygning í fyra hæddum. Og ein, sum Sparikassi hevur keypt, er beint oman fyrri Sloans og Heinesens hús.

Umsóknin hjá Sparikassanum hevur verið fyrri á fleiri nevndar- og býráðfundum. Tá málið var fyrri í desember mánað í fjør, samtykti býráðið at biðja fornminnismyndugleikarnar um ummæli.

Bæði Forngrípafelagið og Fornminnisavnið mæltu frá at geva byggiloyvi. Mælt varð til at varðveita tað, sum eftir er av gomlu húsum og umhvørvi við Tinghúsvegin og at geva húsnum tað snið aftur, sum tey upprunaligu høvdu.

A býráðsfundinum í seinastu viku mælti Tórfinn Smith frá at geva byggiloyvi.

Í verandi hølum kann Sparikassin virka líka væl í miðbýnum, og tí kundi tann nýggi bygningurin staðið aðrastaðni, segði Tórfinn Smith. Hann visti eisini á tað, su Forngrípafelagið hevur sagt, at

eingin greund er til at varðveita Sloans og Heinesens hús, um Sparikassin byggir hetta húsíð.

Tórfinn Smith lastaði ikki Sparikassanum, tí tað stovnurin vendi sær til býráðið fyrri tveimum árum síðan, fekk hann at vita, at einki forðaði fyrri at byggjast kundi á økinum. Byggingin er eisini í samsvar við galdandi byggisamtykt, og eingin ivi er um, at tað verður ein vakur bygningur, helt hann.

Hann mælti til, at býráðið samráddist við Sparikassan um at keypa húsini og seta tey aftur í tað líki, sum tey upp-

runaliga høvdu, soleiðis at ein heildarmynd fekt fyrri Tinghúsvegin. Tí tók Ronald Poulsen undir við.

ingi Mohr helt ikki, at tað bar til at nokta byggiloyvi. Stykkið omanfyri hevur Sparikassin eisini keypt, og hann vónaði, at Sparikassin fer at byggja á báðum stykkjum.

Lisbeth Petersen segði, at sjálvt um hon var fyrri at varðveita gomul hús, so spillir tað einki at geva hetta byggiloyvi, tí so nógv er spilt frammanundan.

Uppskotið hjá Tórfinni Smith, at býráðið keypir húsini og setir tey aftur í upprunaligan stand, fekk einans tvær atkvøður. Sjei býráðslimir atkvøddu fyrri og tveir imóti, at geva Sparikassanum loyvi at byggja.

randi